

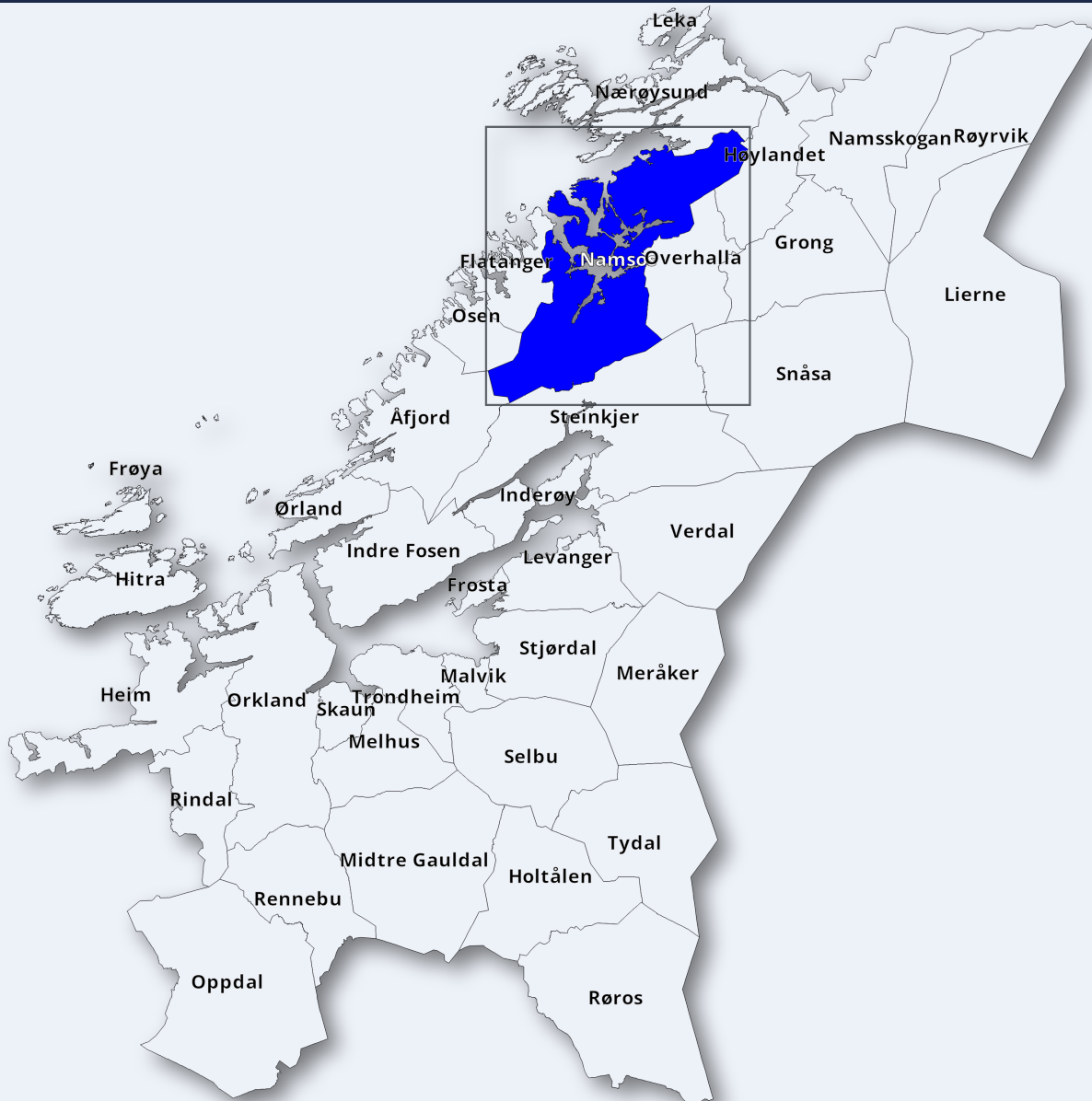

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

Kommunebildet - Namsos (pr. desember 2022)

Et grunnlag for dialog mellom Namsos kommune og Statsforvalteren i Trøndelag

Innhold

Innledning

Om kommunen

Kort om kommunen

Befolkning

Bo- og arbeidsmarked

Kommunal organisasjon og ledelse

Statsforvalterens hovedbilde av kommunen

Statsforvalterens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

Barnehage

Barnevern

Folkehelse

Grunnskole

Integrering og bosetting

Kommunal planlegging

Kommunal økonomi

Kommunehelsetjenesten

Landbruk

Miljø og klima

Omsorgstjenestene

Reindrift

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sosialtjenesten

1. Innledning

Statsforvalteren i Trøndelag søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Derfor legger kommunale planer, kommunestatistikk og kommunebildene, sammen med Statsforvalterens kommunebesøk, viktige premisser for dialogen. Kommunebildene gjengir embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkelttjenester og forvaltningsområder som:

- Kommunal planlegging
- Kommunal økonomi
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Folkehelse
- Kommunehelsetjenesten
- Omsorgstjenestene
- Sosialtjenesten
- Integrering og bosetting
- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Miljø og klima
- Landbruk
- Reindrift

Kommunebildene utarbeides i forbindelse med Statsforvalterens kommunebesøk og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av besøket, basert på dialogen med kommunen, men da ikke med bakgrunn i ny statistikk som er publisert etter høringen av bildet. Etter besøkene publiseres bildene på Statsforvalterens nettside.

Etter denne innledningen, presenteres et utvalg av faktabasert informasjon om den aktuelle kommunens geografi, befolkning, bo- og arbeidsmarked og den kommunale organisasjonen i kapittel 2. Kapittel 3 gjengir Statsforvalterens samlede vurdering av kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen. Kapitlet oppsummerer også våre områdevurderinger gitt i kapittel 4 og lister tema Statsforvalteren ønsker dialog om under Statsforvalterens kommunebesøk.

Kapittel 4 har følgende gjennomgående innhold og struktur i de områdevisse delkapitlene:

Fokusområder

Fokusområdene angir med utgangspunkt i statlige forventninger, politikk og vår kjennskap til kommunen, hvilke områder som Statsforvalteren i et forvaltnings- og utviklingsperspektiv vil legge særlig vekt på i dialogen om de enkelte tjeneste- og forvaltningsområdene.

Sentrale nøkkeltall

Under sentrale nøkkeltall gjengis relevant statistikk som gir et overordnet bilde av tjeneste- eller forvaltningsområdet sett opp mot fokusområdene eller området som helhet. Med mindre annet er oppgitt er nøkkeltallene hentet fra SSB.

Samlet vurdering av området

Den samlede vurderingen av området gjengir Statsforvalterens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon sett opp mot fokusområdene, herunder:

- Vesentlig informasjon for helhetsbildet
- Styrker og muligheter
- Svakheter, utfordringer og sårbarhet
- Framtidsperspektivet – utfordringsbildet og handlingsrom

Det benyttes "trafikklys" for å visualisere Statsforvalterens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet. Fargen som settes gjengir vår vurdering med tanke på kvalitet, sårbarhet og bærekraft per dags dato, og i hvilken grad det er indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis. Vurderingen gjengis med fargene rød, gul og grønn for hhv.

svak, middels eller god. Sammen med fargen gis det en kort tekstlig oppsummering og begrunnelse.

Vurderingene er basert på tilgjengelige data per 06.12.22.

Sentrale tema

Sentrale tema er tema/forhold som det vil være særlig aktuelt å følge opp i den sektorvise dialogen mellom kommunen og Statsforvalteren eller i kommunens eget utviklingsarbeid. Det legges ikke opp til en omfattende dialog om de enkelte oppfølgingspunktene i kapittel 4 under Statsforvalterens kommunebesøk.

2. Kort om kommunen

2.1 Kort om kommunen

Kommunevåpenet har et gull elghode mot en rød bakgrunn og viser til elgbestanden i området (Namdalen).

Namsos er en bykommune i Namdalen, ved Namsens utløp i Namsfjorden. Kommunen fikk sine nåværende grenser 1. januar 2020, da den ble slått sammen med nabokommunene Fosnes og Namdalseid i tillegg til at det ble foretatt en grensejustering mot Nærøysund, hvor Lund krets ble en del av Namsos kommune. Kommunen grenser til Nærøysund i nord, Høylandet og Overhalla i øst, Steinkjer og Åfjord i sør og Osen og Flatanger i vest.

Omlag 8 300 eller 60 prosent av kommunens innbyggere er bosatt i Namsos by, kommunens administrasjonssenter og regionsenter for Namdalen. Bebyggelsen strekker seg særlig østover langs Namsen, og i tettstedene Bangsund, Spillum, Namdalseid. Ellers er det spredt bosetning langs kysten på fastlandet, i Vemundvik, innover Bangdalen og i de flatere partier på Otterøya og Jøa. Befolkningen i de to tidligere kommunene Fosnes og Namdalseid gikk tilbake i årene 2010–2018, mens befolkningen i Namsos i samme periode hadde en vekst på 2,2 prosent. For perioden 2015–2022 hadde Namsos en befolkningsnedgang på 1,5 prosent (med Fosnes og Namdalseid inkludert fra 1. januar 2020). Trøndelag som helhet hadde i samme periode en folketallsvekst på 11,4 prosent.

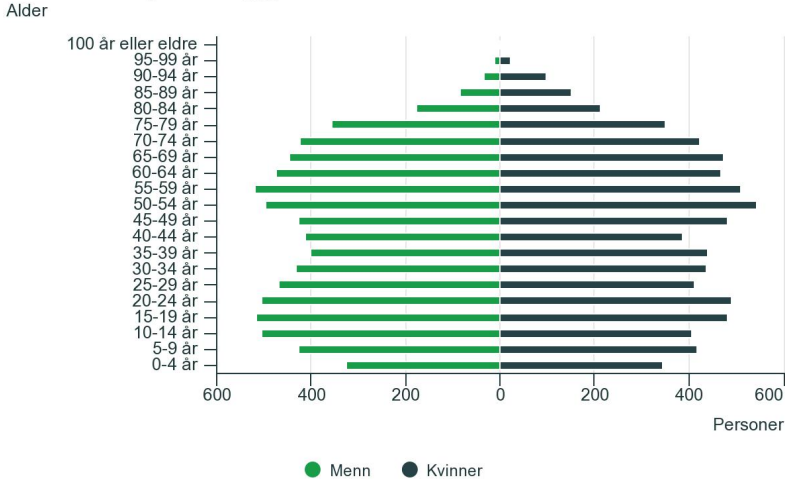
Namsos vokste frem som utskipningshavn for tømmer og trelast og ble ladested i 1845. Byens videre utvikling har vært basert på tømmerhandel og sagbruksdrift. Jord- og skogbruket i kommunen er betydelig, hvor de viktigste driftsform er storfehold og skogbruk. Totalt jordbruksareal i drift er på ca. 85 812 dekar og produktivt skogareal er på 769 873 daa. I femårsperioden 2017–2021 ble det i snitt avvirket 49 495 m³ tømmer for salg årlig. I senere tid har andre industrigrener fått økende betydning, og servicenæringene har vokst fram til å betjene hele Namdalen. Innen industrien er det særlig næringsmiddelindustri, med blant annet Synnøve Finden og Gilde Norsk Kjøtt som store aktører, trevareindustri, verkstedindustri og grafisk produksjon som er sentral.

Kilde: Store norske leksikon

Areal	2 132 km ² (areal av land og ferskvann)	Befolkningstetthet	8 innbyggere per km ² landareal
Administrasjonssenter	Namsos	Lokalavis	Namdalsavisa (NA)

2.2 Befolkning

Aldersfordeling for innbyggerne i kommunen

Diagrammet viser antall personer i ulike aldersgrupper i kommunen, fordelt på menn og kvinner ved inngangen til 2022. Kilde: SSB

Ved utgangen av 2021 var det registrert 15 001 innbyggere i kommunen. Dette var en nedgang på 95 innbyggere siden årsskiftet 2020-2021, herunder et fødselsunderskudd på 33 person, en netto innvandring på 26 person (61 innvandret og 35 utvandret) og en netto innenlandsk utflytting på 89 personer (571 innflyttet og 660 utflyttet). Kommunen hadde per 3. kvartal i 2022 en nedgang på 88 innbygger. Ved valget i 2021 var 30 av kommunens innbyggere innskrevet i Sametingets valgmanntall.

SSB sin befolkningsframskriving fra 2022 (MMMM-alternativet) viser en forventet folkemengde på 14 509 i 2030 og 13 868 i 2050. Forsørgerbrøken for eldre (antallet personer 65 år og over relativt til antallet personer 20-64 år) var ved inngangen til 2022 på 0,39, men forventes å øke til 0,42 i 2025, 0,48 i 2030 og 0,59 i 2050. Tilsvarende tall for landet er 0,31 i 2022, 0,33 i 2025, 0,36 i 2030 og 0,50 i 2050.

Kilde: SSB	Namsos	I hele landet
Innbyggere (antall)	15 001	5 425 270

Kilde: SSB	Namsos	I hele landet
Fødte i løpet av året (antall)	115	56 060

Kilde: SSB	Namsos	I hele landet
Netto innflytting (antall)	-63	19 650

Kilde: SSB	Namsos	I hele landet
Andel med innvandrerbakgrunn (prosent)	9,7%	18,9%

Kilde: Datavarehus	Namsos	I hele landet
Forsørgerbyrde - antall personer 65 år og over som andel av antall personer 20-64 år (prosent)	39,4%	30,91%

Kilde: SSB	Namsos	I hele landet
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	1%	0,7%

Kilde: SSB

Andel uføretrygda 18-66 år (prosent)

Namsos

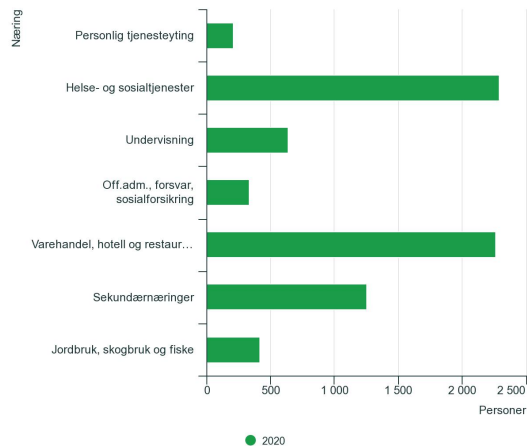
14,8%

I hele landet

10,2%

2.3 Bo- og arbeidsmarked

Hva innbyggerne jobber med

Kilde:
Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Diagrammet viser hva innbyggerne med bosted i kommunen arbeidet med ved inngangen til 2022. Kilde: SSB

Namsos kommune utgjør sammen med kommunene Overhalla og Flatanger Namsos BA-region. Av kommunens innbyggere er det 1 354 som pendler til jobb i annen kommune og 1 600 innbyggere i andre kommuner som pendler til jobb i Namsos kommune (2021).

Andelen sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak utgjør 56,7 % av de sysselsatte i kommunen (2021). Landsgjennomsnittet lå på 68,3 %.

Av kommunens befolkning over 16 år er det 42,5 % (36,7 % i landet) som har fullført videregående skole, 2,8 % (3,1) som har fagskole, 23,4 % (25,0) som har 4-årig høyere utdanning og 5,8 % (11,0) som har høyere utdanning på mer enn 4 år (2021).

Kilde: SSB

Reisetid til kommunesenteret (minutter)

Namsos

11

I hele landet

-

Kilde: SSB

Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)

Namsos

-

I hele landet

0%

Kilde: KDD

Skatt i prosent av landsgj.

Namsos

76,58%

I hele landet

100%

2.4 Kommunal organisasjon og ledelse

Visjon	Sammen skaper vi muligheter	Ordfører	Frode Båtnes (Ap)
Varaordfører	Kjersti Tommelstad (SV)	Politisk organisering	Formannskap og 2 hovedutvalg: - Utvalg for folk - Utvalg for plan
	Arbeiderpartiet: 18 (-3) Fremskrittspartiet: 2 (0)		

Kommunestyret	Høyre: 4 (-1) Kristelig Folkeparti 1 (-1) Miljøpartiet De Grønne: 1 (+1) Rødt 1 (+1) Senterpartiet: 10 (-4) Sosialistisk Venstreparti: 3 (0) Venstre: 1 (-2)	Valgdeltakelse	62,7 % frammøteprosent ved kommunestyrevalget i 2019
Kommunedirektør	Jostein Grimstad	Administrativ organisering	3-nivå modell med 5 kommunalsjefer
Ansatte	1 741 ansatte og 1 289 årsverk per 01.12.2021	Interkommunalt samarbeid	Kommunen er medlem av Interkommunalt politisk råd Namdal (Namdal regionråd), som er et politisk samarbeid (IKPR) mellom 11 kommuner i Namdalen; Flatanger, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsos, Namsskogan, Osen, Overhalla, Nærøysund og Røyrvik. Kommunen deltar i totalt 37 interkommunale ordninger, herav 23 ordninger der kommunen selv ivaretar vertskommuneansvaret (NIVI Rapport 2021:1).

3. Statsforvalterens hovedbilde av kommunen

3.1 Samlet vurdering av område

Svake områder		2
Barnevern	Grunnskole	
Middels områder		10
Barnehage	Kommunehelsetjenesten	
Folkehelse	Landbruk	
Integrering og bosetting	Miljø og klima	
Kommunal planlegging	Omsorgstjenestene	
Kommunal økonomi	Sosialtjenesten	
Gode områder		2
Reindrift	Samfunnssikkerhet og beredskap	
Ikke vurderte områder		0

Alle områder har nok informasjon til å bli vurdert.

3.2 Samlet vurdering av kommunen

Relevant informasjon

Namsos, Fosnes og Namdalseid kommune ble slått sammen til Namsos kommune 1. januar 2020. Historiske nøkkeltall for kommunen er derfor begrenset til en 2-årig tidserie - fra 2020.

Kommuneplanens arealdel er tredelt mellom tidligere Namsos, Fosnes og Namdalseid. Oppstart for ny KPA ble varslet i juli 2022, med mål om vedtatt plan i mars-april 2024. Kommuneplanens samfunnsdel for nye Namsos er nylig vedtatt.

Kommunekassens årsregnskap for 2021 ble avlagt med et netto driftsresultat på 26,4 mill. kr. Det er innført eiendomsskatt i hele kommunen med en generell eiendomsskattesats på 3,9 promille. Kommunen fikk utbetalt 27,5 mill. kr fra Havbruksfondet i 2022

Kommunen bosatte 11 flyktninger i 2020 og 22 i 2021, ifølge tall fra IMDi. For 2022 er det vedtatt bosetting av 140 flyktninger, bl.a. i forbindelse med konflikten i Ukraina. Per 14.11.2022 er 102 flyktninger bosatt, derav 42 barn. Ytterligere 36 flyktninger er tildelt kommunen.

Kommunen er del av en felles barnevernstjeneste i Midtre Namdal bestående av Namsos, Flatanger og Overhalla, hvor Namsos er vertskommune.

Styrker og muligheter

Kommunen har god kompetanse og kapasitet på planområdet.

Kommunen økonomiske nøkkeltall som er basert på historiske data vurderes som gode. I økonomiplanen for perioden 2022-25 legges det imidlertid opp til et gjennomsnittlig negativ driftsresultat på 1,4 % av kommunens brutto driftsinntekter.

Den nye kommune har jobbet godt med å løfte samfunnssikkerhet og beredskap i sitt arbeid og planverk. Det overordnede planverket er systematisk, innholdsrikt og operativt. Det er en tydelig link mellom helhetlig ROS og beredskapsplan.

Kommunen benytter systematisk kunnskap fra oversiktsdokumentet for folkehelse i planprosesser. Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er eksempel på plan hvor utfordringsområder er fulgt opp med grundig utredning og tiltak for å bidra til fysisk aktivitet og bedre folkehelse.

Det er over år jobbet godt med tjenester til personer med psykiske helseplager og rusavhengighet.

Namsos har en kunnskapsbasert plan for omstilling i omsorgstjenestene, jobber strukturert med strategisk kompetanse- og tjenesteplanlegging og har kommet godt i gang med innføring av velferdsteknologi.

Det er positivt at kontoret gjennom prosjektet Vendepunkt jobber med å utvikle tjenesten opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning innen sosialtjenesteområdet. I prosjektet legges det også vekt på å etablere gode og hensiktsmessige samhandlingsrutiner som gir brukerne et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Andel personer med innvandrerbakgrunn i alderen 16-25 år som verken er i videregående opplæring eller har fullført eller bestått den er under landssnittet, og andelen personer med innvandrerbakgrunn som er sysselsatt ligger noe over landssnittet for denne gruppen.

Statsforvalteren erfarer at Namsos kommune er opptatt av kvalitet i barnehagene, har fokus på kompetanseutvikling og at for samarbeidet i Midtre Namdal regionale kompetansenettverk er godt etablert.

Namsos kommune deltar aktivt i regionale klimanettverk, og har utarbeidet klimasårbarhetsanalyse og klimabudsjett som vil være nyttige verktøy i kommunens videre klimaarbeid. Kommunen har også innfridd EUs krav om separat innsamling av matavfall og farlig avfall.

Skogforvaltningen i kommunen er ryddig. Kommunen tar en del initiativ for økt aktivitet og mot miljøspørsmål etter skogloven.

Motorferdsel kan potensielt komme i konflikt med reindrifta, i områder hvor det er overlapp mellom vinterbeite for rein og områder for dispensasjoner. Det er en del dispensasjonssaker knyttet til motorferdsel i kommunen, men ikke et voldsomt høyt antall, og vi er ikke kjent med at dette skaper stor konflikt. Antallet fritidsboliger i kommunen er høyt, men de fleste av disse er anlagt i nærhet til sjø, slik at de får mindre innvirkning og konsekvenser for reindrifta.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Høyt antall dispensasjonssaker tilsier at gjeldende arealdeler ikke er gode nok styringsdokument. Stor andel av plansakene blir møtt med innsigelser og erfaringen er at det er mer å gå på når det gjelder planmaterialets innhold.

Namsos har varierende resultater innenfor folkehelseområdet. Andelen unge uføre, lavt utdanningsnivå og en del utfordringer i helsetilstand trekker ned.

Det er få ledige listeplasser hos fastlege, noe høy bruk av antibiotika og lav vaksinasjonsdekning i kommunen.

Kommunen har allerede en relativt stor andel tjenestemottakere, spredt bosetting og lange reiseavstander, og står overfor en krevende demografiutvikling med risiko for knapphet på helsepersonell.

Kommunen må følge opp lovbrudd etter tilsynet med økonomisk rådgivning, slik at tjenesten er forsvarlig og tilgjengelig, og tilbys de som har behov for det.

Kommunen skiller seg fra landssnittet på flere viktige indikatorer som beskriver situasjonen til personer med innvandrerbakgrunn i kommunen. Sysselsettingen er høy i denne gruppen, men samtidig er det også en høy andel personer som bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt. 4-åringer med innvandrerforeldre som går i barnehage er tydelig under landssnittet.

En av barnehagene i Namsos kommune oppfyller ikke pedagognormen og en oppfyller pedagognormen med dispensasjon. Andelen barnehagelærere ligger under nasjonalt snitt og snitt for Trøndelag.

Kommunen har svake resultater knyttet til nasjonale prøver i regning på 5. trinn, og tall fra Elevundersøkelsen på 10. trinn for 2021/22 viser en nedgang på samtlige indikatorer. Tre skoler oppfyller ikke lærernormen i skoleåret 2022/23 og Statsforvalteren har mottatt flere skolemiljøsaker fra Namsos kommune. Det er imidlertid en positiv utviklingen i grunnskolepoeng og Elevundersøkelsen for 7. trinn viser god utvikling på flere sentrale indikatorer som kan relateres til en inkluderende praksis i Namsos-skolene. Det ble gjennomført tilsyn med området skolemiljø og internkontroll i 2021, og pr medio desember 2022 var tilsynet ikke avsluttet.

Barnevernstjenesten har hatt utfordringer på flere områder over tid. Dette har det vært dialog med tjenesten og kommuneledelsen om. Kommunen har jevnlig rapportert til Statsforvalteren om situasjonen ved tjenesten.

Kommunen har utfordringer med å nå rensekravene på avløp og har unntak fra sekundærrensekravet. Fagsystemet for grunnforurensning er ikke tilstrekkelig ajourført.

Forvaltningskontroll i 2022 avdekket en rekke mangler i kommunens saksbehandling både for regionale miljøtilskudd, SMIL-tilskudd og tilskudd til avløsning ved sykdom.

Framtidsperspektivet

Ny kommuneplanens arealdel, som planlegge ferdigstilt i 2024, vil gi kommunen et godt og overordnet styringsverktøy for arealbruken i nye Namsos kommune.

I økonomiplanen for perioden 2022-25 legges det opp til et gjennomsnittlig negativ driftsresultat på 1,4 % av kommunens brutto driftsinntekter. Det anbefales at netto driftsresultat utgjør minimum 1,75 % av kommunens brutto driftsinntekter over tid i makro for å ha balanse og bærekraft.

Systematisk innsats på folkehelseområdet vil være avgjørende for å bedre levekår for alle og vil kunne redusere behovet for helse- og omsorgstjenester og bidra til bærekraft i årene som kommer.

En fungerende fastlegetjeneste og prioritering av helsefremming og rehabilitering er avgjørende for bærekraftige helsetjenester.

Namsos har god oversikt over utfordringsbildet samt planer for omstilling og endring. Kommunens evne til å konkretisere planene, prioritere og iverksette tiltak som utsetter behov og sikrer kvalitet vil påvirke framtidig bærekraft i omsorgssektoren.

Kommunen bør videreutvikle arbeidet med de sosiale tjenestene for å sikre at tjenestene er forsvarlige og tilgjengelige for innbyggerne i kommunen.

Gjennom deltakelse i den regionale ordningen for kompetanseutvikling i barnehagene gis det mulighet for at barnehagene i kommunen utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.

Tilpasning og tilrettelegging for å fremme faglig mestring i fellesskapet er sentralt for å nå målet om inkluderende praksis. Resultatene knyttet til elevenes læringsutbytte kan tyde på at kommunen bør rette blikket mot skolens arbeid med disse. 65 % av lærere i engelsk på 1.-7. trinn oppfyller ikke kompetansekravet.

Kommunen må sikre at barneverntjenesten ivaretar sitt viktige samfunnsmandat, med å sikre at barn, unge og familier får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse når de har behov for det. Det må sikres stabilitet i tjenesten, og det må legges en plan for hvordan kompetansekravene som innføres fra 2031 skal innfris.

Vi er nå inne i FNs tiår for naturrestaurering, og alle kommuner bør prioritere å se etter områder som kan restaureres. Naturrestaurering kan være tiltak som er viktig for både klima, klimatilpasning og biologisk mangfold.

Den høye avvirkningen av skog gir stort oppfølgingsbehov m.h.t. foryngelse og ungsogpleie. Nettverket for skogpådriving i Namdalen gir mulighet for økt innsats for å få opp aktiviteten i skogkultur. Det er viktig å få med uttalelse fra lokal landbruksforvaltning i arealsaker som berører landbruksinteresser.

Å legge til rette for dialog og tidlig involvering av reindriften i saker som angår dem er viktig. Samhandling med nabokommuner i arealprosesser er ønskelig, da reindriften er grenseoverskridende i sin arealbruk.

3.3 Dialogtema

Kommunen som bærekraftig tjenesteyter og myndighetsutøver

Kommunen har en viktig rolle som produsent av velferdstjenester, og staten stiller krav til de kommunale tjenestene. Et sentralt nasjonalt mål er at tjenestene skal være likeverdige. Utjevning og likeverdige tjenester mellom innbyggere og mellom geografiske områder har vært et sentralt mål i oppbyggingen av velferdsstaten. Kravene til tjenesteytingen er formulert i lov og forskrifter, og i nasjonale mål for oppgaveløsningen presentert i de årlige budsjettproposisjonene. Sektormyndighetene stiller generelt krav til god kvalitet i tjenestene og at tilbudet tilpasses den enkelte.

Kommunene utøver myndighet innenfor en rekke saksfelter i medhold av lov. Kommunene kan for eksempel fatte vedtak om tildeling av tjenester, kreve inn skatter og avgifter, gi tillatelser, fordele tilskudd og gi bevilgninger. Myndighetsutøvelsen kan være rettet mot enkeltindivider, bedrifter eller organisasjoner. Kommunes mangfoldige oppgaveportefølje innebærer at kommunen for eksempel fatter vedtak innenfor grunnopplæringen, vedtak om tildeling av sykehjemsplass, vedtak om byggetillatelser ulike tilskudd til kulturformål og fatter vedtak knyttet til spesialiserte oppgaver som psykiske helsetjenester og barnevern. (Kilde: Kriterier for god kommunestruktur, delrapport fra ekspertutvalg, mars 2014).

Statsforvalteren ønsker å løfte følgende tema til dialog:

Kommunen er del av en felles barnevernstjeneste i Midtre Namdal bestående av Namsos, Flatanger og Overhalla, hvor Namsos er vertskommune. Tjenesten har hatt utfordringer på flere områder over tid. Dette har det vært dialog med tjenesten og kommuneledelsen om. Kommunen har jevnlig rapportert til Statsforvalteren om situasjonen ved tjenesten.

1

Hvordan vil kommunen sikre en praksis i tråd med regelverket?

Hvordan vil kommunen sikre nødvendig kompetanse, samt kvalitet og bredde i hjelpetiltakene?

Tilpasning og tilrettelegging for å fremme faglig mestring i fellesskapet er sentralt for å nå målet om inkluderende praksis i grunnskolen. Resultatene knyttet til elevenes læringsutbytte kan tyde på at kommunen bør rette blikket mot skolens arbeid med disse.

2

Hvordan arbeider kommunen med elevenes medvirkning, og elevstemmens plass i skolens arbeid?

Hvordan arbeider kommunen for å skape en inkluderende praksis?

Kommunen har allerede en relativt stor andel tjenestemottakere, spredt bosetting og lange reiseavstander, og står overfor en krevende demografiutvikling med risiko for knapphet på helsepersonell. Fastlegetilbudet er under press, samtidig som en godt fungerende legetjeneste vil være avgjørende for helsetilbudet i kommunen i årene som kommer. Arbeidet med å rekruttere, utvikle og beholde personell innenfor sektoren, samt skape nye løsninger for å møte utfordringene slik at de kan tilby tjenester med god kvalitet samt prioritere forebygging og økt mestring hos innbyggerne, er vesentlig.

3

Hvordan vil kommunen sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse for å sikre forsvarlige og bærekraftige tjenester sett i lys av blant annet endringer i demografi?

Hvordan vil kommunen arbeide for å styrke fastlegetilbudet?

Forebygging av utenforskap er et arbeid som krever kontinuerlig fokus, og for å sikre samordnede og helhetlige tjenester, er det viktig å ha gode rutiner for samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser.

4

Hvordan arbeider kommunen for å forebygge utenforskap som skyldes økonomiske og sosiale forhold?

5

Hvordan arbeider kommunen som forurensningsmyndighet?

Kommunen som landbruksmyndighet. Forvaltningskontroll i 2022 avdekket en rekke mangler i kommunens saksbehandling både for regionale miljøtilskudd, SMIL og tilskudd til avløsning ved sykdom.

6

Hvordan vil kommunen forbedre sin tilskuddsforvaltning på jordbruksområdet?

Kommunen som bærekraftig samfunnsutvikler og demokratisk arena

Kommunenes rolle som samfunnsutvikler handler om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand. Rollen favner videre enn de oppgavene en kommune er pålagt å utføre gjennom lover og forskrifter, og er i stor grad basert på samarbeid med og mobilisering av aktører i og utenfor egen kommune. Det er lagt til rette for satsing på kommunens utviklingsrolle gjennom flere statlige programmer og prosjekter de senere årene.

Kommunene i Norge er sterkt knyttet til demokratiske verdier og en demokratisk tradisjon. I over 170 år har innbyggerne lokalt hatt anledning til å velge sine egne folkevalgte organer i kommunene - kommunestyrene. Kommunenes demokratiske rolle har blitt viktigere ettersom velferdssystemet i stadig større grad har blitt bygget opp rundt kommunen som ansvarlig for viktige deler av offentlige fellesytelser. Kommunene sikrer innbyggerne bedre innflytelse over egen hverdag. At innbyggerne har anledning til selv å velge sine lokale politiske ledere og å stille dem til ansvar for deres innsats er en del av kjernen i hele vårt demokratiske system. Kommunens ledelse må ta hensyn til hva innbyggerne mener om kommunen som demokratisk organ, om de tjenestene kommunen tilbyr og hvordan pengene prioriteres. Dette er også en spore til effektivitet i den enkelte kommune. (Kilde: Kriterier for god kommunestruktur, delrapport fra ekspertutvalg, mars 2014).

Statsforvalteren ønsker å løfte følgende tema til dialog:

1

Relativt mange dispensasjoner fra kommuneplanens arealdel tilsier at denne ikke er det overordna styringsverktøyet den er ment å være.

Hvordan vil kommunen arbeide for å få ned antallet dispensasjonssøknader?

2

Hvordan tilrettelegger kommunen for god involvering og medvirkning i demokratiske prosesser for å ivareta f.eks. barne- og ungdomsstemmen, og hvordan ivaretar kommunen konsultasjonsplikten i saker som berører samiske interesser?

Klimaomstilling omfatter tiltak for reduksjon av klimagassutslipp, tilpasning til klimaendringer og tiltak for å øke karbonbinding i skog, jord og hav. For å nå klimamålene må vi se klima og natur i sammenheng.

3

Hvordan vil kommunen jobbe med arealnøytralitet i kommuneplanarbeidet?

Kan arealregnskap være et verktøy i arbeidet med klimaomstilling og naturmangfold?

Hvordan vil kommunen følge opp regional vannforvaltningsplan?

Styring og forvaltning av kommunen

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er sammen med kommunens internkontroll sentrale verktøy for langsiktig planlegging, prioritering og styring av kommunen. Det samme gjelder kommunens budsjett og økonomiplan, for å sikre en bærekraftig forvaltning av kommunens ressurser.

Flere av kommunens oppgaver og tjenester løses i dag gjennom interkommunalt samarbeid, enten i et vertskommunesamarbeid eller gjennom andre ordninger.

Statsforvalteren ønsker å løfte følgende tema til dialog:

I økonomiplanen for perioden 2022-25 legges det opp til et gjennomsnittlig negativ driftsresultat på 1,4 % av kommunens brutto driftsinntekter. Det anbefales at netto driftsresultat utgjør minimum 1, 75% av kommunenes brutto driftsinntekter over tid i makro for å ha balanse og bærekraft.

1

Hvordan arbeider kommunen for sikre god økonomisk bærekraft og handlingsrom?

Namsos, Fosnes og Namdalseid kommune ble slått sammen til Namsos kommune 1. januar 2020. Den nye kommunen er medlem av Interkommunalt politisk råd Namdal (Namdalen regionråd) (IKPR) og deltar i totalt 37 interkommunale ordninger, herav 23 ordninger der kommunen selv ivaretar vertskommuneansvaret (NIVI Rapport 2021:1).

Hva er kommunens erfaringer etter 2 år som ny kommune?

2

Hvilke erfaringer har kommunen gjort seg med regionsamarbeidet i Namdalen, og hvilken betydning og rolle har Namsos i regionen og i fylket?

Med bakgrunn i utfordringsbildet for årene fremover, er dagens kommunesamarbeid rigget på en hensiktsmessig måte og på de riktige områdene, og er det andre områder hvor en ser det er et behov for samarbeid?

3

Hvordan arbeider kommunen med FNs bærekraftsmål, både i rollen som samfunnsutvikler og tjenesteyter?

4. Statsforvalterens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

4.1 Barnehage

Middels

Namsos kommune oppfyller bemanningsnormen i alle barnehagene. En av barnehagene oppfyller ikke pedagognormen og en oppfyller pedagognormen med dispensasjon. Andelen barnehagelærere er per desember 2021 39,1%, som er under landsgjennomsnittet. Det nasjonale målet fra 2023 er 50% barnehagelærerdekning. Andelen barne- og ungdomsarbeidere ligger litt over nasjonalt snitt.

Kommunen er en del av Midtre Namdal kompetansenettverk i regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage (REKOM) og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Gjennom deltakelse i den regionale ordningen for kompetanseutvikling i barnehagene gis det mulighet for at barnehagene i kommunen utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Statsforvalteren har åpnet tilsyn med Namsos kommune som barnehagemyndighet, tema for tilsynet er spesialpedagogisk hjelp.

4.1.1 Fokusområder

Alle barnehagebarn har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
Barn som har behov for det, får hjelp tidlig, slik at alle får utviklet potensialet sitt
Ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
Alle barnehagebarn har god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet

4.1.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB	2020	2021	I hele landet
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	95,9	97,6	93,4
Kilde: Udir	2020	2021	I hele landet
Antall barn per ansatt	5,4	5,4	5,7
Variabler			
Eierform: Alle Eierformer			
Barnehagestr: Alle Barnehagestørrelser			
Kilde: Udir	2020	2021	I hele landet
Oppfyller pedagognormen (andel)	90,9	90,9	70,9
Variabler			
Eierform: Alle Eierformer			
Kilde: Udir	2020	2021	I hele landet
Oppfyller pedagognormen med	4,5	4,5	22,5

disp (andel)

Variabler

Eierform: Alle Eierformer

Kilde: Udir

Oppfyller ikke
pedagognormen
(andel)

Variabler

Eierform: Alle Eierformer

2020

4,5

2021

4,5

I hele landet

6,7

Kilde: SSB

Andel
minoritetsspråklige
barn i barnehage i
forhold til
innvandrerbarn 1-5 år
(prosent)

2020

83

2021

88,5

I hele landet

86,9

Kilde: SSB

Netto driftsutgifter
barnehager, per
innbygger 1-5 år (kr)

2020

181 895

2021

187 775

I hele landet

185 181

4.1.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Namsos kommune har 23 barnehager, av disse er 12 kommunale og 11 private. Til sammen er det 690 barn som går i barnehage, 240 barn 0-2 år og 450 barn 3-5 år. 39.1% av de ansatte er barnehagelærere, nasjonalt snitt er 42.3%. 24.8% av de ansatte er barne- og ungdomsarbeidere, nasjonalt snitt er 22.3%. Det er en andel på 8.3% menn som arbeider i barnehagene, nasjonalt snitt er 10.1%. Namsos kommune er en del av Midtre Namdal kompetansenettverk i regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage (REKOM) og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Styrker og muligheter

Barnehagene i Namsos oppfyller bemanningsnormen. Andelen barne- og ungdomsarbeidere ligger litt over nasjonalt snitt. Statsforvalteren erfarer at Namsos kommune er opptatt av kvalitet i barnehagene, har fokus på kompetanseutvikling og at samarbeidet i Midtre Namdal regionale kompetansenettverk er godt etablert.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

En av barnehagene i Namsos kommune oppfyller ikke pedagognormen og en oppfyller pedagognormen med dispensasjon. Andelen barnehagelærere ligger under nasjonalt snitt og snitt for Trøndelag. Namsos kommune gir om lag like mange timer til assistent som spesialpedagog i vedtakene om spesialpedagogisk hjelp. Spesialpedagogisk hjelp skal i utgangspunktet gis av spesialpedagog. Tidligere har Namsos kommune mottatt øremerket tilskudd som skal bidra til at kommunene kan utforme tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage. For Namsos kommune, som er deltaker i Pilot for programfinansiering, har dette tilskuddet vært en del av finansieringen for tiltak til barn og unge mellom 0-24 år som av ulike årsaker har behov for ekstra støtte for å bedre gjennomføring og tilknytning til skole og utdanning. Har deltakelsen i piloten påvirket tilbudet til minoritetsspråklige barn i barnehage?

Framtidsperspektivet

Samarbeidet i Midtre Namdal regionale nettverk er godt etablert. Gjennom deltakelse i den regionale ordningen for kompetanseutvikling i barnehagene gis det mulighet for at barnehagene i kommunen utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Det valgte utviklingsområdet for barnehagene i regionen er ledelse av pedagogiske utviklingsprosesser.

4.1.4 Sentrale tema

- 1 Hvordan vil kommunen møte utfordringen med å nå det nasjonale målet om 50% barnehagelærerdekning?
- 2 Spesialpedagogisk hjelp skal som hovedregel gis av pedagog. Hva er årsaken til at Namsos kommune har vedtak med så mange assistenttimer?
- 3 Hvordan vil myndigheten legge opp arbeidet med å veilede og påse barnehageeierens arbeid med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehageloven) i årene framover?

4.2 Barnevern

Svak

Kommunen er del av en felles tjeneste i Midtre Namdal bestående av Namsos, Flatanger og Overhalla, hvor Namsos er vertskommune. Tjenesten har hatt utfordringer på flere områder over tid. Dette har det vært dialog med tjenesten og kommuneledelsen om. Kommunen har jevnlig rapportert til Statsforvalteren om situasjonen ved tjenesten.

Det var ved utgangen av 2021 midlertidighet i ledelse ved tjenesten. Høyt sykefravær over tid har gjort det nødvendig å rekruttere nye midlertidig ansatte. Tjenesten har hatt et høyt antall barn som ikke har fått sin omsorgssituasjon undersøkt innen lovens fristkrav, og mange barn har ikke hatt kontaktperson.

Statsforvalteren gjennomførte et stikkprøvetilsyn ved barneverntjenestens i juni 2021, hvor tema var om barneverntjenestens arbeid med undersøkelser var forsvarlig i et beskyttelsesperspektiv. Tilsynet avdekket lovbrudd, og kommunen har hatt utfordringer med å iverksette nødvendige tiltak for å sikre og følge med på om barn får beskyttelse ved behov.

Med bakgrunn i at hele ledelsesgruppen avsluttet sine arbeidsforhold i tjenesten i løpet av våren/sommeren 2022, var det høsten 2022 midlertidig og konstituert barnevernleder og teamledere. Ny barnevernleder tiltrer medio november.

Kommunen er anbefalt inn i, og har takket ja til, det nasjonale tiltaket veiledningsteam. Tiltaket er toårig, og skal støtte kommuneledelsen og barnevernleder i å drive utviklingsarbeid slik at barneverntjenesten kan utvikle praksis og oppnå bedre resultater.

4.2.1 Fokusområder

Barn skal ha rett hjelp til rett tid, inkludert beskyttelse når dette er nødvendig.

Kommunen skal ha en forsvarlig akuttberedskap utenfor barneverntjenestens arbeidstid.

4.2.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: Manuell	2. halvår 2021	2022	I hele landet
Fristbrudd undersøkelser 1. halvår 2022	61	31	0
Kilde: Manuell	2. halvår 2021	2022	I hele landet
Andel barn med hjelpetiltak uten tiltaksplan, 1. halvår 2022	44	38	0
Kilde: Manuell	2. halvår 2021	2022	I hele landet
Andel barn i fosterhjem der krav om oppfølgingsbesøk ikke er oppfylt, 1. halvår 2022	16	28	0
Kilde: Manuell	2. halvår 2021	2022	I hele landet
Andel barn i fosterhjem der kravet om tilsynsbesøk ikke er oppfylt	47	55	0

Kilde: Manuell

Sykefravær

Kartlegging gjennomført mars 2022 viste et samlet sykefravær for 2021 på 15,7 %. Sykefraværet pr. 1. mars 2022 var på 13,8 %.

Kilde: Manuell

Kompetanse

Kartlegging gjennomført i mars 2022 viste at av 42 ansatte hadde 31 utdanning som barnevernspedagog eller sosionom. 7 av de ansatte hadde deltatt i en av Bufdirs videreutdanninger, hvorav 2 hadde gjennomført eller var i gang med videreutdanning i barnevernledelse. En ansatte hadde relevant mastergrad.

4.2.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Namsos kommune er vertskommune for den interkommunale barneverntjenesten som i tillegg består av Flatanger og Overhalla.

Styrker og muligheter

Kommunen er i gang med det to-årige nasjonale tiltaket veiledningsteam. Tiltaket skal bidra med å utvikle arbeidsformer og strukturer som bidrar til kvalitetsforbedring.

Midtre Namdal barneverntjenesten inngår i læringsnettverk sammen med Indre og Ytre Namdal barneverntjeneste. Disse tre tjenestene samarbeider bl. a om en felles fosterhjemsressurs, og bør ha potensiale til å samarbeide ytterligere om kompetanse- og tiltaksutvikling.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Tjenesten har hatt utfordringer på flere områder over tid. Det har det vært ekstraordinær oppfølging fra Statsforvalteren, gjennom hyppige dialogmøter, rapporteringer, råd og veiledning, samt tilsyn.

Det har over lengre tid vært midlertidig ledelse ved tjenesten. Ny barnevernleder tiltrådte i medio november 2022. Høyt sykefravær over tid har gjort det nødvendig å rekruttere nye midlertidig ansatte. Tjenesten har hatt et svært høyt antall barn som ikke har fått sin omsorgssituasjon undersøkt innen lovens krav, og mange barn har ikke hatt kontaktperson.

Statsforvalteren gjennomførte et stikkprøvetilsyn ved barneverntjenesten i juni 2021, hvor tema var om barneverntjenestens arbeid med undersøkelser var forsvarlig i et beskyttelsesperspektiv. Tilsynet avdekket lovbrudd, og oppfølging pågår fortsatt.

Framtidsperspektivet

Kommunen må sikre at barneverntjenesten ivaretar sitt viktige samfunnsmandat, med å sikre at barn, unge og familier får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse når de har behov for det.

Kommunen må sikre en stabilitet i tjenesten, og må legge en plan for hvordan kompetansekravene som innføres fra 2031 skal innfris.

4.2.4 Sentrale tema

- 1 Sikre en praksis i tråd med regelverket, jf. avdekkede lovbrudd på ovennevnte tilsyn.
- 2 Sikre nødvendig kompetanse, samt kvalitet og bredde i hjelpetiltakene.
- 3 Prioritere og følge opp arbeidet med det nasjonale tiltaket Veiledningsteam.

4.3 Folkehelse

Middels

Namsos har varierende resultater innenfor folkehelseområdet. Andelen unge uføre, lavt utdanningsnivå og en del utfordringer i helsetilstand gjør at området vurderes som middels selv om kommunen har oppdaterte planer.

Systematisk innsats på folkehelseområdet vil være avgjørende for å bedre levekår for alle og vil kunne redusere behovet for helse- og omsorgstjenester og bidra til bærekraft i årene som kommer

4.3.1 Fokusområder

Satse på forebyggende tilbud med fokus på deltakelse, aktivitet og mestring

Psykisk helse og forebyggende rusarbeid skal være inkludert som en likeverdig del i folkehelsearbeidet

Kommunens fokus på folkehelse skal gjenspeiles i all planlegging

4.3.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: KHS

Fornøyd med helsa, ungdom

2017

67

2021

66

I hele landet

69

Kilde: KHS

Overvekt og fedme , selvrapportert ved sesjon 1

2017-2020

28

2018-2021

26

I hele landet

23

Variabler

Kjønn: Kjønn Samlet

Kilde: Manuell

Mottakere av uføreytelser - 18-44 år, varig uførepensjon

2017 - 2019

4,9

2018 - 2020

5,4

I hele landet

3,4

Kilde: Manuell

Høyeste fullførte utdanning, 30-39 år, vgs. eller høyere

2020

77

2021

77

I hele landet

80

4.3.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommunens oversiktsdokument Namsos kommune 2020 – 2023 gir en god oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Kommunen har ny samfunnsplan og temaplaner for folkehelseiltak, leve hele livet og aldersvennlig samfunn.

Deltar i program for folkehelsearbeid med prosjektet- Foreldre som forbilder, ansvarshavere og støttespillere i barn og unges liv.

Har innført BTI som samhandlingsmodell.

Styrker og muligheter

Innbyggerinvolvering er satt i system i planprosesser i kommunen gjennom innbyggertorg og innbyggerpunkt lokalisert på flere steder i kommunen. Kommunen har et kunnskapsbasert planverk og benytter systematisk kunnskap fra oversiktsdokumentet i planprosesser. Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er eksempel på plan hvor utfordringsområder er fulgt opp med grundig utredning og tiltak for å bidra til fysisk aktivitet og bedre folkehelse.

Kommunen er med i pilot for programfinansiering og har inkludert sin pilot i en satsing de allerede hadde i kommunen - Trygg Arena.

Kommunen har tatt i bruk en digital møteplass som samler kommunens lavterskeltilbud.

Det er korte avstander til grøntareal, natur og friluftsområder for innbyggerne.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Folkehelseprofilen viser at kommunen scorer lavt på indikatorer innenfor områdene oppvekst og levekår, miljø, skader og ulykker helsetilstand. Namsos har stor andel unge uføre og færre med utdanningsnivå videregående eller høyere enn landet og Trøndelag. Levekårsutfordringer gir økt risiko for helseutfordringer, og relativt mange innbyggere oppgir muskel og skjelettplager, overvekt og fedme, hjerte og karsykdom samt psykiske plager

Framtidsperspektivet

Forebygging og helsefremmende arbeid må skje på alle samfunnsområder. Å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller og sikre at psykisk helse er en likeverdig del av folkehelsearbeidet.

Det må satset videre i hele kommunen på samskapning, involvering av innbyggerne inkludert utsatte grupper, frivillighet og næringsliv for å finne gode tiltak for å oppnå økt helsekompetanse i befolkningen, aldersvennlige og inkluderende nærmiljø for å redusere utenforskap.

4.3.4 Sentrale tema

- 1 Tiltak for å redusere risiko for helseplager knyttet til sosioøkonomiske forhold
-

4.4 Grunnskole

Svak

Kommunen har svake resultater knyttet til nasjonale prøver i regning på 5. trinn. Det er 35,3% av elevene som ligger på mestringsnivå 1 i regning på 5. trinn.

Tall fra Elevundersøkelsen på 10. trinn for 2021/22 viser en nedgang på samtlige indikatorer, men det er positivt at tall fra Elevundersøkelsen for 7. trinn viser en positiv utvikling knyttet til sentrale indikatorer som kan relateres til en inkluderende praksis i Namsos-skolene.

Statsforvalteren vil understreke at tilpasning og tilrettelegging for å fremme faglig mestring i fellesskapet er sentralt for å nå målet om inkluderende praksis. Resultatene knyttet til elevenes læringsutbytte kan tyde på at kommunen bør rette blikket mot skolenes arbeid med disse.

Tre skoler oppfyller ikke lærernormen skoleåret 2022/23.

Satsforvalteren har mottatt flere skolemiljøsaker fra Namsos kommune. Det ble gjennomført tilsyn på dette område i 2021, og pr medio desember 2022 var tilsynet ikke avsluttet.

4.4.1 Fokusområder

Alle elever skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
De elevene som trenger hjelp, skal få det tidlig, slik at de får utvikle potensialet sitt
Ansatte i kunnskapssektoren skal ha høy kompetanse
Alle elevene skal lykkes i opplæringen

4.4.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: Udir	2020-21	2021-22	I hele landet
Mestringsnivå 1	35,8	24,2	22,9
Variabler			
Årstrinn: 5 Årstrinn			
Prøve: Lesing			
Eierform: Alle Eierformer			
Kjønn: Begge Kjønn			

Kilde: Udir	2020-21	2021-22	I hele landet
Mestringsnivå 1	36,4	35	23,3
Variabler			
Eierform: Alle Eierformer			
Kjønn: Begge Kjønn			
Årstrinn: 5 Årstrinn			
Prøve: Regning			

Kilde: Udir	2020-21	2021-22	I hele landet
Mestringsnivå 1	17,4	13	9,8
Variabler			
Årstrinn: 8 Årstrinn			
Prøve: Lesing			

Eierform: Alle Eierformer			Kjønn: Begge Kjønn		
Kilde: Udir					
Mestringsnivå 2			2020-21	2021-22	I hele landet
			24,2	20,1	17,2
Variabler					
Prøve: Lesing			Kjønn: Begge Kjønn		
Årstrinn: 8 Årstrinn			Eierform: Alle Eierformer		
Kilde: Udir					
Mestringsnivå 1			2020-21	2021-22	I hele landet
			15,3	7,7	8,3
Variabler					
Prøve: Regning			Årstrinn: 8 Årstrinn		
Kjønn: Begge Kjønn			Eierform: Alle Eierformer		
Kilde: Udir					
Mestringsnivå 2			2020-21	2021-22	I hele landet
			28,8	27,5	22,3
Variabler					
Årstrinn: 8 Årstrinn			Eierform: Alle Eierformer		
Prøve: Regning			Kjønn: Begge Kjønn		
Kilde: Udir					
Mobbing på skolen (prosent)			2020-21	2021-22	I hele landet
			18,2	9,2	7,9
Variabler					
Kjønn: Begge Kjønn			Eierform: Alle Eierformer		
Årstrinn: 7 Årstrinn					
Kilde: Udir					
Læringskultur, Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, læringsmiljø			2020-21	2021-22	I hele landet
			3,9	3,6	3,8
Variabler					
Årstrinn: 10 Årstrinn			Eierform: Alle Eierformer		
Kjønn: Begge Kjønn					
Kilde: SSB					
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)			2020	I hele landet	
			40,1	43,1	

Kilde: Manuell

**Kompetanse lærere
etter kompetansekrav**

2020	2021	I hele landet
66	65	64

4.4.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Namsos kommune har elleve skoler med 1 745 elever. Antall elever på 8.-10. trinn, holdt opp mot antall elever på 1.-3. trinn, viser en negativ utvikling i elevtall. Det er flere elever på 8.-10. trinn i forhold til 1.-3. trinn. Bjørkly skole er en privat skole med 42 elever. I skoleåret 2020/21 hadde Bjørkly skole 60 elever.

Skolene i kommunen har 166 elever som mottar spesialundervisning. Det er nesten dobbelt så mange gutter som jenter med enkeltvedtak om spesialundervisning. Kommunedata viser at kommunen har 7 elever som deltar på en alternativ opplæringsarena.

94 elever i kommunen mottar særskilt språkopplæring, men ingen av elevene som mottar særskilt norsk, har opplæring i morsmål eller tospråklig fagopplæring. Kommunen har elever som har tilbud om opplæring i sørsamisk.

Styrker og muligheter

Kommunen har lave mobbetall på 10. trinn skoleåret 2021/22.

Elevundersøkelsen 2021/22 for 7. trinn viser en bedring på flere indikatorer; eksempelvis trivsel, vurdering for læring, støtte fra lærerne, læringskultur, elevdemokrati og medvirkning.

Kommunen har en positiv utvikling i grunnskolepoeng.

Kommunen har, over år, mange lærere som deltar i den statlige ordningen for videreutdanning av lærere.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen har svake resultater knyttet til nasjonale prøver i regning på 5. trinn. Det er 35,3 % av elevene som ligger på mestringsnivå 1 i regning på 5. trinn. Selv om kommunen hadde bedre resultater i lesing på 5. trinn i 2021/2022, ser vi at andel elever på mestringsnivå 1 igjen øker i 2022/23.

Elevundersøkelsen viser at kommunen hadde høye mobbetall i 2020/21. Andel elever som har blitt mobbet på 7. trinn er halvert i 2021/22 i forhold til forrige skoleår, men andelen er fortsatt høyere enn landet for øvrig.

Tall fra elevundersøkelsen på 10. trinn for 2021/22 viser en nedgang på samtlige indikatorer.

Namsos kommune har siden 2021 vært under tilsyn på internkontrollbestemmelsen på skolemiljøområdet. I tilsynet fant Statsforvalteren brudd som per 29.11.2022 ikke er rettet.

Statsforvalteren mottar jevnlig saker til behandling gjennom håndhevingsordningen, og vi veileder foresatte og skoler innenfor regelverket om skolemiljø. Kommunikasjonen med skoleledelse og kommuneledelse oppleves som konstruktiv i forbindelse med konkrete saker og skolemiljøtilsyn.

Tre skoler oppfyller ikke lærernormen.

Kommunen har slitt med å forstå hva som kreves i arbeidet knyttet til Dekom og Kompetanseløftet. Arbeidet har vært noe fragmentert. Vi ser imidlertid en økt forståelse for ordningene i løpet av det siste året.

Kompetansenettverket for Midtre Namdal har per dags dato ingen langsiktig plan for arbeidet med etterutdanning knyttet til de statlige ordningene.

Framtidsperspektivet

65% av lærere i engelsk på 1.-7. trinn oppfyller ikke kompetansekravet.

Kommunen jobber kontinuerlig med sin regelverksforståelse innenfor skolemiljøområdet, for å sikre at kompetansen fører til likebehandling på de ulike enhetene.

4.4.4 Sentrale tema

- 1 Kommunens arbeid med elevenes medvirkning, og elevstemmens plass i skolens arbeid
 - 2 Kommunens arbeid med å skape en inkluderende praksis
-

4.5 Integrering og bosetting

Middels

Kommunen skiller seg fra landssnittet på flere viktige indikatorer som beskriver situasjonen til personer med innvandrerbakgrunn i kommunen. Sysselsettingen er høy i denne gruppen, men samtidig er det også en høy andel personer som bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Bosetting og kvalifisering av flyktninger kan være krevende også i 2023, som følge av det forventede høye antallet ankomster.

4.5.1 Fokusområder

Godt tilpassede tjenestetilbud for innvandrere og deres barn
Tilbud om opplæring i grunnleggende ferdigheter for innvandrere
Gode arenaer for hverdagsintegrering av nyankomne innvandrere

4.5.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: Manuell	2020	2021	I hele landet
Andel barn med innvandrerforeldre som går i barnehage (alder 4 år) (andel)*	70,6	100	94,9
Kilde: IMDi	2020	I hele landet	
Innvandrerbefolkningen 30-66 år - Andel med grunnskole som høyeste utdanningsnivå (andel)	29,4	26,2	
Kilde: IMDi	2020	I hele landet	
Personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (%-andel blant alle med innvandrerbakgrunn) (andel)	36,1	27	

4.5.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Andelen personer med innvandrerbakgrunn (inkl. norskfødte barn med innvandrerforeldre) i kommunen er relativt stabil og ligger nå på 7,8 % (2022-tall, landssnitt 18,9 %;). 18,9 % av denne gruppen hadde arbeidsinnvandring som bakgrunn (landssnitt 26 %; 2021-tall). Kommunen bosatte 11 flyktninger i 2020 og 22 i 2021, ifølge tall fra IMDi. For 2022 er det vedtatt bosetting av 140 flyktninger, bl.a. i forbindelse med konflikten i Ukraina. Per 14.11.2022 er 102 flyktninger bosatt, derav 42 barn. Ytterligere 36 flyktninger er tildelt kommunen.

Styrker og muligheter

Andel personer med innvandrerbakgrunn i alderen 16-25 år som verken er i videregående opplæring eller har fullført eller bestått den, er på 26,4 %, som er under landssnittet på 28,9 %. Andelen personer med innvandrerbakgrunn som er sysselsatt, ligger noe over landssnittet for denne gruppen (66,5 % - landssnitt 65,1 %; 2021-tall).

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

70,6 % av 4-åringene med innvandrerforeldre går i barnehage. Dette er tydelig under landssnittet på 95,7 %. Deltakelse i barnehage kan være av betydning for språkutvikling og integrering. Andelen personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt er høy, 36,1 %-andel av alle med innvandrerbakgrunn. Dette er nesten 10 %-poeng over landssnittet på 27 %.

Framtidsperspektivet

Økningen i antallet bosettingsplasser for flyktninger ut 2022 og i 2023 vil medføre et behov for tilpasninger i tjenestetilbudet. Tilbud om yrkesrettet kvalifisering og supplerende norskopplæring kan være viktig for personer med innvandrer-bakgrunn, bl.a. for å forbygge utenforskap og avhengighet av offentlige ytelser.

4.5.4 Sentrale tema

1

Sørge for boliger og godt tilpassede tjenestetilbud for flyktninger og deres barn som bosettes i kommunen.

2

Sikre tilgang på språkopplæring og andre kvalifiserende tilbud for personer med innvandrerbakgrunn som har en svak tilknytning til arbeidsmarkedet og/eller mangler videregående opplæring.

4.6 Kommunal planlegging

Middels

God kompetanse og kapasitet på planområdet. Noe utskiftninger og nytilsetninger siste året. Mange planene som sendes på høring blir møtt med innsigelse. Kommuneplanens arealdel er tredelt mellom tidligere Namsos, Fosnes og Namdalseid. Oppstart for ny KPA ble varslet i juli 2022, med mål om vedtatt plan i mars-april 2024. Høyt antall dispensasjonssaker tilsier at gjeldende arealdeler ikke er gode nok styringsdokument. Stor andel av plansakene blir møtt med innsigelser og erfaringen er at det er mer å gå på når det gjelder planmaterialets innhold.

4.6.1 Fokusområder

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.
Oppfølging av nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging (14.05.19).
Avveininger ut fra hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging, barn- og unge, produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk, herunder beiteressursene, naturmangfold/naturverdier, landskap, friluftsliv og strandsoneforvaltning.
FN`s Bærekraftsmål

4.6.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB		2020	I hele landet
Hvilket år ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt? (år)		2 020	2 016
Kilde: SSB		2020	I hele landet
Hvilket år ble kommuneplanens arealdel vedtatt? (år)		2 010	2 014
Kilde: SSB		2020	I hele landet
Hvilket år ble gjeldende planstrategi vedtatt? (år)		2 020	2 020
Kilde: SSB		2020	I hele landet
Inngår økonomiplan etter kommuneloven §44 i handlingsdel til kommuneplan? (ja=1, nei=0)		1	178
Kilde: Manuell	2021	2022	I hele landet
Dispensasjon fra plan	41	14	0

4.6.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommuneplanens samfunnsdel for nye Namsos er nylig vedtatt. Arbeidet med oppstart av kommuneplanens arealdel er påbegynt.

Styrker og muligheter

God kompetanse og kapasitet gjør kommunen godt rustet til å håndtere omfanget av saker på planområdet. Namsos har gode rutiner for oppdatering av digitalt planregister.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Relativt mange dispensasjoner fra kommuneplanens arealdel tilsier at denne ikke er det overordna styringsverktøyet den er ment å være.

Framtidsperspektivet

Ny kommuneplanens arealdel planlegge ferdigstilt i 2024 vil gi kommunen et godt og overordnet styringsverktøy for arealbruken i nye Namsos kommune.

4.6.4 Sentrale tema

- 1 Hvordan vil kommunen arbeide for å få ned antallet dispensasjonssøknader?
-

4.7 Kommunal økonomi

Middels

Vurderingen gjengir vårt helhetlige inntrykk av kommunens økonomiske bærekraft, handlingsrom og kontroll, samt sårbarhet med hensyn på fagmiljø. Vurderingen er i hovedsak basert på sentrale økonomiske nøkkeltall i KOSTRA, kommunens egne plandokumenter og regnskap med tilhørende beretninger.

Kommunen økonomiske nøkkeltall som er basert på historiske data vurderes som gode. I økonomiplanen for perioden 2022-25 legges det imidlertid opp til et gjennomsnittlig negativ driftsresultat på 1,4 % av kommunens brutto driftsinntekter. Kommunen vurderes derfor til MIDDELS når det gjelder kommunal økonomi.

4.7.1 Fokusområder

Økonomisk bærekraft, sårbarhet og handlingsrom

Økonomisk styring og kontroll

4.7.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB

Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

2020

4,4

2021

2,1

I hele landet

4,3

Kilde: SSB

Andel av brutto driftsinntekter (prosent)

2020

87

2021

86,3

I hele landet

87,3

Variabler

Regnskapsbegrep: Netto Lånegjeld

Kilde: SSB

Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

2020

46,2

2021

48

I hele landet

44,2

Kilde: SSB

Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

2020

13,7

2021

15,7

I hele landet

13,4

Kilde: SSB

Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

2020

20,6

2021

17,5

I hele landet

19,1

4.7.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommunekassens årsregnskap for 2021 ble avlagt med et netto driftsresultat på 26,4 mill. kr. Uavhengig revisor tar ingen forbehold med hensyn til konklusjon og har ingen merknader i sin beretning til årsregnskapet for 2021.

Det er innført eiendomsskatt i hele kommunen med en generell eiendomsskattesats på 3,9 promille.

I inntektssystemet for 2023 er kommunens utgiftsbehov beregnet til å være 5,7 % høyere enn gjennomsnittskommunen, som er en marginal nedgang fra 2022.

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 anslås det en vekst i de frie inntektene fra anslag på regnskap for 2022 på 3,2 % (nominelt).

Kommunen fikk utbetalt 27,5 mill. kr fra Havbruksfondet i 2022

Kommunen har ikke vært registrert i ROBES (Namdalseid var registrert i perioden 2001-2003).

Som følge av kommunereformen er det historiske datagrunnlaget for kommunen begrenset til en 2-årig tidserie - fra 2020.

Styrker og muligheter

Kommunens økonomiske balanse, i form av netto driftsresultat over tid, vurderes som god (3,3 % av brutto driftsinntekter i gjennomsnitt siste 3 år).

Kommunens sårbarhet, i form av renteesponering, vurderes som moderat, og omtrentlig på nivå med landet som helhet.

Kommunens økonomiske buffer, i form av fri egenkapital, er styrket og vurderes som god.

Kommunens likviditet, i form av arbeidskapital, vurderes som god (selv om den var noe svakere ved årsoppgjøret for 2021 sammenlignet med året før).

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Viser til forhold under framtidsperspektivet.

Framtidsperspektivet

I økonomiplanen for perioden 2022-25 legges det opp til et gjennomsnittlig negativt driftsresultat på 1,4 % av kommunens brutto driftsinntekter. Det anbefales at netto driftsresultat utgjør minimum 1,75 % av kommunens brutto driftsinntekter over tid i makro for å ha balanse og bærekraft.

4.7.4 Sentrale tema

1 Hvordan arbeider kommunen for sikre god økonomisk bærekraft og handlingsrom?

2 Hvordan har kommunen sikret seg mot konsekvenser for tjenestetilbudet som følge av renteendringer?

4.8 Kommunehelsetjenesten

Middels

Kommunen har få ledige listeplasser hos fastlege. En fungerende fastlegetjeneste og prioritering av helsefremming og rehabilitering er avgjørende for bærekraftige helsetjenester.

Det er over år jobbet godt med tjenester til personer med psykiske helseplager og rusavhengighet.

Kommunen har noe høy bruk av antibiotika og lav vaksinasjonsdekning.

4.8.1 Fokusområder

Kommunen skal ha tilstrekkelig legedekning
Kommunen skal prioritere helsestasjon og skolehelsetjeneste
Kommunene skal gi helsetjenester til personer med rusavhengighet og psykiske utfordringer
Kommunene skal ha koordinerende enhet

4.8.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: Manuell			
Ledige listeplasser hos fastlege			
Kilde: SSB	2020	2021	I hele landet
Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (khelse+omsorg) (årsverk)	3,4	2,7	4,8
Kilde: KHS	2015-2019	2016-2020	I hele landet
Vaksinasjonsdekning - barnevaksinasjonprogrammet, 5-årige gjennomsnitt	95	94,5	96,9
Kilde: KHS	2019	2020	I hele landet
Antibiotikaresepter	337	291	263

4.8.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommunen har i dag 17 fastlegehemler fordelt på 6 legesentre. Midtre Namdal legevakt er lokalisert i Namsos og betjener også Overhalla, Høylandet, Osen og Flatanger.

Kommunen har KAD-plass tilbud innen psykisk helse i Namsos, og for somatisk syke KAD-tilbud på Namsos helsehus, Fosens sykehjem og Namdalseid helsetun.

Kommunen har mottatt tilskuddsmidler og etablert et kommunalt FACT team.

Styrker og muligheter

Etablering av FACT har medført at at behandling kommer raskere i gang og i brukerne befinner seg tidligere i eget forløp enn før oppstart av FACT.

Kommunen har informasjon om vold og overgrep på nettsidene og har utarbeidet egen veileder for bistand ved hendelser med vold og overgrep mot barn og unge.

Hverdagsrehabilitering ytes av et tverrfaglig team satt sammen av ergoterapeut, fysioterapeuter og sykepleie.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Fastlegetilbudet er under press, ved at det er få ledige listeplasser i kommunen. En godt fungerende legetjeneste vil være avgjørende for helsetilbudet i kommunen i årene som kommer.

Kommunen ligger relativt lavt i antall årsverk for fysio – og ergoterapeut. Rehabiliteringsfeltet er inkludert i helse og omsorgsplaner, men kommunen må arbeide videre med å få gode forløp og et variert tjenestetilbud i rehabiliteringsfeltet.

Kommunen har noe høy bruk av antibiotika og lav vaksinasjonsdekning.

Framtidsperspektivet

Arbeidet med å sikre en stabil fastlegetjeneste, videreføre innsatsen innenfor psykisk helse og rus samt tilstrekkelig kapasitet i rehabiliteringstilbudet må videreføres.

Systematisk brukerinvolvering i tjenesteutviklingen, styrking av læring og mestringstilbud, det helsefremmende og forebyggende arbeidet kan bidra til bærekraftig tjenestetilbud.

4.8.4 Sentrale tema

1

Fastlegetilbudet

2

Prioritering av helsefremming og rehabilitering

4.9 Landbruk

Middels

Namsos scorer middels (gul) på jord, bra (grønt) på skog og god (grønn) på areal og lovforvaltning. Samlet gir dette en middels score.

Forvaltningskontroll i 2022 avdekket en rekke mangler i kommunens saksbehandling både for regionale miljøtilskudd, SMIL og tilskudd til avløsning ved sykdom.

4.9.1 Fokusområder

Kommunen som landbruksmyndighet.
Lovforvaltning på landbruksområdet.
Forvaltning av tilskuddsordninger innenfor jordbruk og skogbruk.
Arealforvaltning.

4.9.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB	2020	2021	I hele landet
Jordbruksbedrifter (antall)	158	156	38 164
Kilde: Manuell		2022	I hele landet
KommuneROS jordbruk		3,77	0
Kilde: Manuell		2022	I hele landet
KommuneROS skogbruk		3	0
Kilde: Manuell	2020	2021	I hele landet
Planteindeks Skog	5,7	4,5	5,1
Kilde: SSB	2020	2021	I hele landet
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)	1,4	1	4 801,4
Kilde: SSB	2020	2021	I hele landet
Omdisponering av dyrkbar jord til andre formål enn landbruk (dekar)	0,7	2	2 690,1

4.9.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Forholdsvis stor skogkommune med stigende og høy avvirkning.

66 % av verdiskapingen for jordbruksproduksjonen i kommunen kommer fra melk og ku.

Arbeidet med å lage ny, felles kommuneplan (arealdel) for den sammenslåtte kommunen har startet.

Styrker og muligheter

Skogforvaltningen i kommunen er ryddig. Kommunen tar en del initiativ for økt aktivitet og mot miljøspørsmål etter skogloven.

Omfanget av tilskudd fra regionalt miljøtilskudd (RMP) er omtrent på gjennomsnittet for Trøndelag. Dreneringsaktiviteten er lavere enn ønska, men likevel omtrent på gjennomsnittet for fylket.

Kommunen har god saksbehandling både på areal- og lovforvaltningssiden.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Areal med nyplanting har fallende tendens og ungskogpleie er på et lavt nivå. Stort antall lovpålagte kontroller, med en del restanser på foryngelseskontroll.

Forvaltningskontroll i 2022 avdekket en rekke mangler ved kommunens saksbehandling, både for regionale miljøtilskudd og for SMIL-tilskudd. Kommunen greier ikke å lukke avvikene og kontrollen er derfor ikke avslutta. For SMIL er kommunen for dårlig til å gjennomføre etterrapportering av saker som egentlig er ferdige.

Kommunen scorer dårlig på både kontroll og forvaltning av produksjonstilskudd til landbruket. På dette området har situasjonen forverret seg fra 2020 til 2022.

Det var 41 dispensasjonssøknader i 2021, 11 flere enn i 2020. Antallet dispensasjonssaker vil sannsynligvis gå ned når ny arealdel er ferdig. Kommunal landbruksforvaltning har vært for lite involvert i saker som berører landbruksinteresser.

Framtidsperspektivet

Den høye avvirkningen av skog gir stort oppfølgingsbehov m.h.t. foryngelse og ungskogpleie. Nettverket for skogpådriving i Namdalen gir mulighet for økt innsats for å få opp aktiviteten i skogkultur.

35% av foretakene med melkeproduksjon driver sin virksomhet i båsfjøs. Kravet er at fra 2034 skal all melkeproduksjon foregå i løsdrift.

Det er viktig å få med uttalelse fra lokal landbruksforvaltning i arealsaker som berører landbruksinteresser.

4.9.4 Sentrale tema

1 Hvordan vil kommunen forbedre sin tilskuddsforvaltning på jordbruksområdet?

2 Hva vil kommunen gjøre for å bidra til økt skogkultur i kommunen?

3 Hvordan vil kommunen redusere sine restanser på foryngelseskontroll?

4 Fra 2034 innføres krav om løsdrift for melkekyr. Hvordan kan kommunen ta tak i utfordringen med at 34% av foretakene med melkeproduksjonen fortsatt produserer i båsfjøs?

5 Det har kommet innspill på store næringsareal på fulldyrka jord ved flyplassen. Hva vil kommunen gjøre for å finne alternative arealer til næringsformål som ikke bygger ned dyrka jord?

4.10 Miljø og klima

Middels

Kommunen vurderes til middels risiko, noe som skyldes blant annet avløpshåndtering, vannforvaltningsarbeidet, manglende oppfølging av Grunnforurensningsdatabasen og plan og areal.

4.10.1 Fokusområder

Kommunene har oppgaver og myndighet på hele klima- og miljøområdet, og kommunens oppfølging er avgjørende for å oppnå nasjonale miljømål
Klimatilpasning og utslippskutt
Kartlegging av naturmangfold i forb. med arealplanlegging i kommunen
Avfallshåndtering inkl. forsøpling, avløp og forurenset grunn
Kommunedelplan naturmangfold
Naturrestaurering

4.10.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB			
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)	2020	I hele landet	
	14,3	40,6	
Kilde: SSB			
Energibruk per m2 eid areal (kWh)	2020	2021	I hele landet
	168	206	146

4.10.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Kommunen er i gang med revidering av kommuneplanens arealdel. Kartlegginger av naturmangfold etter NiN-metodikken mangler, med svært få unntak, i hele kommunen. Det bør gjøres et arbeid på dette i forbindelse med KpA. Namsos er stor skogbrukskommune noe som medfører behov for nye landbruksveier. I de bynære områdene er det stort press i strandsonen i kommunen.

Styrker og muligheter

Namsos kommune deltar aktivt i regionale klimanettverk, og har utarbeidet klimasårbarhetsanalyse og klimabudsjett som vil være nyttige verktøy i kommunens videre klimaarbeid. Klimagassutslippene i kommunen gikk ned med 1% i 2020. Avfall: Kommunen har innfridd EUs krav om separat innsamling av matavfall og farlig avfall. Vannforvaltning: 85,4 % av alle vannforekomstene i kommunen oppnår god eller svært god tilstand. Vi har inntrykk av at kommunen jobber godt med bl.a. opprydding i spredt avløp. Kommunen må fortsette arbeidet og gjennomføre planlagte tiltak for bedre vannmiljø.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Fagsystemet Grunnforurensning: Kommunen har en administrator, men svært liten aktivitet og flere lokaliteter som ikke er fordelt til saksbehandler. Vi minner om kommunens plikt til å registrere data i og vedlikeholde fagsystemet. Avløp: Kommunen har utfordringer med å nå rensekravene på avløp, men har gjort tiltak for å bedre rensegraden på Tiendeholmen renseanlegg. Kommunen har unntak fra sekundærrensekravet. Muligheten for å få unntak fra sekundærrensekrav vil med stor sannsynlighet forsvinne når det nye avløpsdirektivet blir vedtatt. Kommunen har flere eldre reguleringsplaner i strandsonen, og mange fritidsboliger i strandsonen som fører til stort behov for flytebrygger i tilknytning til disse. Namsos kommune har p.t. ikke egen vannområdekoordinator, men vårt inntrykk er at det jobbes for å få denne på plass.

Framtidsperspektivet

Vi er nå inne i FNs tiår for naturrestaurering, alle kommuner bør prioritere å se etter områder som kan restaureres. Naturrestaurering kan være tiltak som er viktig for både klima, klimatilpasning og biologisk mangfold. Kommunedelplan naturmangfold kan være et viktig verktøy i kommunens daglige arealplanlegging. Avfall: Mikroplast på avveie fra kunstgressbaner er utfordrende, og nå regulert gjennom egen forskrift. Kommunen har ansvar som både baneieier og tilrettelegger for kultur og idrett. Vi minner om at kommunen er viktig høringspart i Statsforvalterens behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsregelverket.

4.10.4 Sentrale tema

1

Overvåking av vannforekomster i kommunen med fokus på kommunale ansvarsoppgaver. Viktig også at overvåkingen skal lede mot tiltak der det er nødvendig.

2

Avløp – oppfølging av kommunens plikter som forurensningsmyndighet for avløpsrenseanlegg omfattet av kapittel 12 og 13, samt oppfølging av nytt avløpsdirektiv.

3

Fagsystemet Grunnforurensning - kommunens plikt til å registrere data i og vedlikeholde fagsystemet.

4

Avfall: I 2025 skal det være separat innsamling av tekstiler og farlig avfall, samtidig skal emballasjeavfall (65 %), og husholdningsavfall og lignende næringsavfall (55 %) materialgjenvinnes. Hvordan arbeider kommunen med dette?

5

Ivareta naturmangfold, landskap og friluftsliv i hundremetersbeltet i strandsonen.

6

Arealregnskap som et verktøy i arealplanlegging og natur- og klimaarbeidet.

4.11 Omsorgstjenestene

Middels

Statsforvalteren vurderer at det er middels risiko for svikt i omsorgstjenestene.

Kommunen har allerede en relativt stor andel tjenestemottakere, spredt bosetting og lange reiseavstander, og står overfor en krevende demografiutvikling med risiko for knapphet på helsepersonell.

Namsos har god oversikt over utfordringsbildet samt planer for omstilling og endring. Kommunens evne til å konkretisere planene, prioritere og iverksette tiltak som utsetter behov og sikrer kvalitet vil påvirke framtidig bærekraft i omsorgssektoren.

4.11.1 Fokusområder

Kommunen tilpasser omsorgstjenestene til fremtidige behov
Kommunen bruker planlegging som verktøy i sitt arbeid med omsorgstjenestene
Kommunen skal ha nødvendig kompetanse

4.11.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB	2020	2021	I hele landet
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,53	0,44	0,61
Kilde: Manuell	2021	I hele landet	
Andel hjemmeboende med demens som vedtak om et dagaktivitetstilbud	12,2	30,8	
Kilde: Manuell	2021	I hele landet	
Andel sysselsatte i helse og omsorg med ungdomsskole og videregående skole, 55 år og eldre	29,5	23,1	

4.11.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Namsos har god oversikt over utfordringsbildet og har planer for endringer og omstilling i årene som kommer.

Kommunens omsorgstjenester har en desentralisert struktur med flere helse- og velferdssenter og 3 institusjoner. Kommunen styrer mot en samlet dekningsgrad innen institusjon og plasser for heldøgns bemanning på 25 % av antall innbyggere over 80 år.

Helse og velferd jobber med utgangspunkt i to temaplaner, en felles for helse og omsorgstjenester og en egen plan for demensomsorg. Kommunen legger opp til lokal oppfølging av temaplanene gjennom handlingsplaner på avdelingsnivå.

Kommunen innfører helseplattformen i 2025.

Styrker og muligheter

Kommunen har et variert tjenestetilbud og god dekning i institusjon og heldøgns omsorg.

Namsos har en kunnskapsbasert plan for omstilling i tjenestene, jobber strukturert med strategisk kompetanse- og tjenesteplanlegging og har kommet godt i gang med innføring av velferdsteknologi.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Omsorgstjenestene har utfordring med sykefravær og høy andel deltidsstillinger, samt å rekruttere riktig og nok kompetanse. I tillegg er det behov for nyrekruttering da andelen ansatte over 55 år er relativt høyt.

8.9 % av innbyggerne i kommunen mottar helse- og omsorgstjenester, dette er noe høyere enn sammenlignbare kommuner i Trøndelag.

Demografien og økte behov for tjenester hos innbyggere vil utfordre kommunes tjenesteyting. Kommunen har identifisert behov for investering i helse- og omsorgsbygg.

Statsforvalteren har mottatt klagesaker knyttet til medikamenthåndtering.

Framtidsperspektivet

Fremtidig bærekraft i omsorgssektoren vil avhenge av om kommunen lykkes i sitt arbeide med å konkretisere innsatsområdene som er beskrevet i planer for sektoren.

Nødvendig prioritering av forebyggende og rehabiliterende tilbud og tiltak for å øke helsekompetansen og styrke egenmestring for å redusere og utsette behovet for omsorgstjenester.

Arbeidet med å rekruttere, utvikle og beholde personell innenfor sektoren samt skape nye løsninger for å møte utfordringene slik at de kan tilby tjenester med god kvalitet samt prioritere forebygging og økt mestring hos innbyggerne er vesentlig.

4.11.4 Sentrale tema

1 Konkretisering av planer i helse- og omsorgssektoren med tiltak og handlingsdel

2 Strategi for å rekruttere, beholde og videreutvikle helsepersonell

4.12 Reindrift

God

Store deler av kommunens areal er reinbeite. Tre reinbeitedistrikt har deler av sine årstidsbeiter innenfor kommunen. Fosen reinbeitedistrikt, Vestre Namdal reinbeitedistrikt og Østre Namdal reinbeitedistrikt driver reindrift i kommunen. Det er veldig mye vinterbeiter i kommunen, for alle distriktene, og kommunen er slik et viktig vinterbeiteområde. Det er også noe kalvingsland i kommunen (for Fosen og Vestre Namdal), og disse arealene er det vesentlig å ivareta.

Motorferdsel kan kan potensielt komme i konflikt med reindriften, i områder hvor det er overlapp mellom vinterbeite for rein og områder for dispensasjoner. Det er en del dispensasjonssaker knyttet til motorferdsel i kommunen, men ikke et voldsomt høyt antall, og vi er ikke kjent med at dette skaper stor konflikt. Det er uansett viktig å ha hensynet til reindriften med seg, ved behandling av slike dispensasjonssaker.

Antallet fritidsboliger i kommunen er høyt. Nå er det slik at de fleste av disse er anlagt i nærhet til sjø, slik at de får mindre innvirkning og konsekvenser for reindriften.

Det er noe småkraft i kommunen. Vindkraftverk på Innvordfjellet i nabokommunen Flatanger er påklaget til OED; klagesak ikke avgjort pr. nå. Vil potensielt berøre Fosen reinbeitedistrikt, og få betydning for viktigheten av gjenværende areal i Namsos kommune. Etter en samlet vurdering får kommunen fargen grønn.

4.12.1 Fokusområder

Reindriften skal sikres medvirkning i prosesser som angår dem (konsultasjonskrav)
Reindriften skal ivaretas i alle planprosesser
Offentlige myndigheters ansvar når det gjelder grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk

4.12.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB Vedtak om dispensasjon til motorferdsel i utmark i alt (antall) Variabler Søknadstype: Gyldige Dispensasjoner Per 31.12 I Alt	2020	2021	I hele landet
	66	101	25 627
Kilde: SSB Antall fritidsbygninger	2021	2022	I hele landet
	1 571	1 579	445 513
Kilde: SSB Antall fritidsbygninger per km²	2021	2022	I hele landet
	0,79	0,79	1,47

4.12.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Tre reinbeitedistrikt har sine beiteområder innenfor Namsos kommune. Store deler av disse beiteområdene er vinterbeiter. Deler av kalvingsområdene til Vestre Namdal reinbeitedistrikt og Fosen reinbeitedistrikt befinner seg innenfor kommunegrensene. Dette er særverdiområder i reindriften, som må hensyntas på en god måte i eventuelle arealprosesser.

Styrker og muligheter

Å legge til rette for dialog og tidlig involvering av reindriften i saker som angår dem er viktig. Samhandling med nabokommuner i arealprosesser er ønskelig, da reindriften er grenseoverskridende i sin arealbruk.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Mye av reinbeitearealet i kommunen er vinterbeite. Dette er ofte det begrensende årstidsbeite i reindriften, og det er derfor viktig å ivareta disse arealene på en god måte i eventuelle planprosesser. Motorferdsel kan potensielt komme i konflikt med bruken av vinterbeiteområdene.

Framtidsperspektivet

En bedre interkommunal dialog i arealspørsmål vil være gunstig for reindriften.

4.12.4 Sentrale tema

1 Hvordan ivaretar kommunen konsultasjonsplikten i saker som berører samiske interesser?

2 Ivaretagelse av reinbeiteområder i kommunen er viktig.

4.13 Samfunnssikkerhet og beredskap

God

01.01.2020 ble de tre kommunene Fosnes, Namdalseid og Namsos sammenslått til nye Namsos kommune. Den nye kommune har jobbet godt med å løfte samfunnssikkerhet og beredskap i sitt arbeid og planverk. Det overordnede planverket er systematisk, innholdsrikt og operativt. Det er en tydelig link mellom helhetlig ROS og beredskapsplan,

4.13.1 Fokusområder

At kommunen arbeider systematisk og har utarbeidet mål og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet
At kommunen har gjennomført helhetlig ROS i løpet av siste kommunestyreperiode og at denne er politisk forankret
At kommunens overordnede beredskapsplan er revidert siste år og at denne er politisk forankret
At kommunen har øvd egen beredskapsorganisasjon i løpet av de siste 2 årene
At kommunen har etablert og bruker kommunalt beredskapsråd i sitt beredskapsarbeid

4.13.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: Manuell	2019	I hele landet
Har kommunen gjennomført helhetlig ROS ? Når ble den sist gjennomført ?	2 019	0
Kilde: Manuell	2022	I hele landet
Når ble gjeldende beredskapsplan sist revidert ?	2 022	0
Kilde: Manuell		I hele landet
Har kommunen utarbeidet mål for arbeidet og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og og beredskapsarbeidet ?		0
JA		
Kilde: Manuell	2019	I hele landet
Har kommunen øvd egen beredskapsorganisasjon i henhold til krav i forskrift om kommunal	2 019	0

beredskapsplikt ?

Hvilket år ble det øvd
sist ?
Har kommunen
etablert beredskapsråd

I hele landet

0

JA

4.13.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

01.01.2020 ble de tre kommunene Fosnes, Namdalseid og Namsos sammenslått til nye Namsos kommune. Den nye kommune har jobbet godt med å løfte samfunnssikkerhet og beredskap i sitt arbeid og planverk. Planverket er helhetlig og viser tydelig at samfunnssikkerhet og beredskap er et fokusområde i kommunen.

Kommunens helhetlige ROS-analyse er strukturert oppbygd og gir et godt bilde på kommunens risikobilde.

Styrker og muligheter

Kommunen har en god overordnet beredskapsplan. Planen er strukturert, og det er utarbeidet gode tiltakskort. Det er viktig at denne gjennomgås, revideres og oppdateres årlig.

Kommunen er dyktige på å evaluere uønskede hendelser og øvelser. Dette medfører at kommunen til enhver tid har mulighet til å tilpasse sin helhetlige ROS og beredskapsplan i tråd med de funn som blir gjort under evalueringene.

Det er opprettet et beredskapsråd i kommunen

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Statsforvalteren er ikke kjent med om Namsos kommune de senere år har revidert sin overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse eller beredskapsplan.

Kommunens hjemmesider kunne vært bedre opplyst når det gjelder kommunens planverk og arbeid innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

Framtidsperspektivet

Selv om håndtering av Covid-19 og den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa kan oppleves som en langvarig øvelse av kommunenes beredskapsorganisasjon, er det viktig å kommunen i tillegg øver sin egen beredskapssituasjon i forhold til hendelser i helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og benytter kommunens overordnede beredskapsplan under disse øvelsene.

4.13.4 Sentrale tema

1

Ihht. kommunens planstrategi skal både helhetlig ROS og beredskapsplan revideres i 2023. Hva er status på dette og Hvordan er dette tenkt gjennomført ?

2

I planstrategien er det sagt at det skal utarbeides en temaplan for ras- og flomsikring i 2021. Hva er status på dette arbeidet ?

3

Når øvde Namsos kommune sin beredskapsorganisasjon sist, og hvilke planer har dere for øvelser fremover ?

4.14 Sosialtjenesten

Middels

Statsforvalteren vurderer at det er middels risiko for svikt i de sosiale tjenestene.

Kommunen må følge opp lovbrudd etter tilsynet med økonomisk rådgivning, slik at tjenesten er forsvarlig og tilgjengelig, og tilbys de som har behov for det.

Kontoret bør arbeide med å aktivt ta i bruk tjenesten individuell plan (IP) som verktøy. Dette ved å tilby tjenesten til personer som er avhengig av tett og koordinert hjelp for å mestre egne liv. Kontoret bør også i større grad tilby kvalifiseringsprogram (KVP) til aktuelle deltakere.

NAV Midtre Namdal, med Namsos som vertskommune, arbeider aktivt med tjenesteutvikling, og mottar statstilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene.

Det er viktig at de sosiale tjenestene er tilgjengelige for de som trenger hjelp fra NAV-kontoret. Kommunen bør gjøre jevnlige vurderinger av om tilgjengeligheten til tjenestene er forsvarlig, sett opp mot behov i egen innbyggermasse.

4.14.1 Fokusområder

Følge opp lovbrudd etter tilsynet med økonomisk rådgivning

Jobbe med å tilby kvalifiseringsprogram (KVP) til aktuelle deltakere.

Arbeide målrettet for å gi brukerne helhetlige og koordinerte tjenester, gjennom blant annet å tilby individuell plan (IP) til aktuelle deltakere.

4.14.2 Sentrale nøkkeltall

Kilde: SSB

Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)

2020

116

I hele landet

23 987

Kilde: SSB

Sosialhjelpsmottakere (antall)

2020

391

I hele landet

130 114

Kilde: SSB

Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)

2020

140

I hele landet

65 081

4.14.3 Samlet vurdering av området

Relevant informasjon

Namsos er vertskommune for de sosiale tjenestene i Namsos, Overhalla, Flatanger og Høylandet kommune.

I Namsos er publikumsmottaket åpent to timer tre dager i uken. Timeavtaler gjennomføres alle dager mellom kl. 09.00 – 14.30.

NAV- kontoret har direktenummer som kan benyttes ved spørsmål om økonomisk sosialhjelp og akutt økonomisk bistand. Kontoret benytter digital søknad om økonomisk sosialhjelp. Innbyggere som ikke kan eller ønsker å benytte seg av digitale løsninger kan fortsatt levere papirsøknad. Dette styrker tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene.

NAV Midtre Namdal har i 2022 mottatt midler fra statsbudsjettet for utvikling av de sosiale tjenestene ovenfor langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp (Vendepunkt).

Styrker og muligheter

Det er positivt at kontoret gjennom prosjektet Vendepunkt jobber med å utvikle tjenesten opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning. I prosjektet legges det også vekt på å etablere gode og hensiktsmessige samhandlingsrutiner som gir brukerne et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

NAV Midtre Namdal har et eget team som jobber med ungdom, noe som kan bidra til å styrke tilbudet til denne gruppen.

I perioden 2020 - november 2022 har Statsforvalteren behandlet 33 klagesaker som gjelder økonomisk stønad fra NAV Midtre Namdal. 23 av sakene ble stadfestet, noe som tilsvarer en stadfestelsesprosent på 70%. Dette er noe lavere enn Trøndelag som i samme periode ligger på 73%. En sak er opphevet med begrunnelse i at barnas behov ikke er tilstrekkelig vurdert. Kontoret bør jobbe videre med praksisutvikling knyttet til sosiale tjenester, og fortsatt bruke tilbakemeldinger i klagesaker aktivt i dette arbeidet.

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Statsforvalteren gjennomførte i 2022 tilsyn med Namsos kommune, med tema økonomisk rådgivning. Konklusjonen etter tilsynet er at Namsos kommune ikke har tilstrekkelig internkontroll til å sikre forsvarlig saksbehandling og gjennomføring av tjenesten økonomisk rådgivning. Kommunen må følge opp lovbrudd etter tilsynet, slik at tjenesten er forsvarlig og tilgjengelig, og tilbys de som har behov for det.

NAV Midtre Namdal har potensiale for i større grad å tilby kvalifiseringsprogram (KVP) til aktuelle deltakere. Pr. 31.08.2022 har NAV Midtre Namdal 11 brukere i program.

Ifølge KOSTRA er det fire sosialhjelpsmottakere som er registrert med individuell plan (IP) ved NAV Midtre Namdal i 2021. Kommunen anbefales å se nærmere på om personer med behov for koordinerte tjenester i større grad skal tilbys IP. Dette slik at aktuelle tjenestemottakere kan få tilbud om et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud.

Åpningstiden for ikke avtalte møter er begrenset til seks timer i uka. Det er viktig at de sosiale tjenestene, som er samfunnets siste sikkerhetsnett, er tilgjengelige for de som trenger hjelp fra NAV-kontoret. Dette gjelder også for brukere som ikke benytter digitale løsninger, har språkutfordringer eller mangler Bank-ID. Kommunen bør gjøre jevnlige vurderinger av om tilgjengeligheten er forsvarlig, sett opp mot behov i egen innbyggermasse.

Framtidsperspektivet

Kommunen bør videreutvikle arbeidet med de sosiale tjenestene for å sikre at tjenestene er forsvarlige og tilgjengelige for innbyggerne i kommunen.

For å sikre samordnede og helhetlige tjenester, er det viktig å ha gode rutiner for samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser i kommunen. Dette er forhold som krever kontinuerlig fokus, og som kommunen bør arbeide med å utvikle videre.

4.14.4 Sentrale tema

- 1 Følge opp lovbrudd etter tilsynet med økonomisk rådgivning
 - 2 Jobbe med å tilby kvalifiseringsprogram (KVP) til aktuelle deltakere.
 - 3 Arbeide målrettet for å gi brukerne helhetlige og koordinerte tjenester, gjennom blant annet å tilby individuell plan (IP) til aktuelle deltakere.
-